

Явор Гърдев

Док. № 01201

"Удоволствието - принцип на нравствеността"

"Нищо не пречи да живееш
и разточително, и добро-
детелно." Аристип

Хедонизмът като философско явление

/Тривиално изложение/

/според Д. Лаерций/

Когато е нужно да се изяснява философският смисъл на понятието "удоволствие", обикновено се прибегва до анализването на две популярни елински етически учения: Аристиповия хедонизъм и Епикуровия евдемонизъм. Като че ли те са естествената отправна точка за всеки изкушен в тази проблематика; точката - начало на всяка историко-философска интерпретация, поставила си за цел да разкрие как е било разбирано удоволствието. И в този случай сравнението между двете учения е неизбежно.

Епикур отхвърля идеята за безсмъртието на душата, твърдейки, че "нищо безтелесно, освен пустотата не може да се счита за самостоятелно, а пустотата нито може да действа, нито пък на нея може да ѝ се въздейства". Според Аеций Епикур е смятал, че душата е смес от четири елемента: огън, въздух, вятър и безименен елемент, който поражда чувствата, като доминиращ е четвъртият елемент. Именно той е господар на тялото, тъй като владее неговата чувственост. Душата и тялото са неразривно свързани и не могат да съществуват самостоятелно и всички движения на душата се обуславят от състоянията на тялото. Според Епикур със смъртта на тялото настъпва и тази на душата, като последната се разсейва и изобледнява заедно с разложението на организма. В известното си писмо до Меноний философът казва: "Свикни с мисълта, че смъртта^{та} няма никакво отношение към нас, понеже всяко зло се съдържа в усещанията, а смърт-

та е лишние от усещания. Затова и правилното знание ана онова, че смъртта няма никакво отношение към нас, прави смъртността на живота по-привлекателна, и то не заради това, че подобно знание прибавя към нея неограничено количество време, а защото отстранява жаждата за безсмъртие². При такава позиция е естествено Епикур да твърди, че не се страхува от смъртта, тъй като според логиката на собственото му разсъждение естествено би било човек да изпитва страх от неща, които биха му причинили страдание и лоши усещания, а смъртта не е в състояние да причини такива, тъй като след настъпването ѝ усещания въобще липсват. Изхождайки от такава позиция философът развива своята етика, заради която още приживе е доста критикуван. Най-зловни нападки срещу него отправяли стоиците, чиито норми на морално поведение са коренно различни. Сред множеството упреци съществувал и такъв, че Епикур е присвоил някои идеи от учението на Аристип за удоволствието. Но дори и да съществува подобно наследяване на идеи, все пак киренайските мислители /поне от ранния период на тази школа/ стоят доста далеч от основоположника на евдемонизма. В двете учения има съществени отлики. Наистина, и киренайците, и епикурейците считат за несъмнено, че съществуват две противоположни състояния на душата: страдание и удоволствие и също така, че естествено за човека е да се стреми към удоволствието, тъй като то му създава приятно усещане и да се опитва да отстранява страданието, понеже то е неприятно. Но философите от Аристиповата школа посочват като крайна цел на своето съществуване удоволствието, а като щастие определят съвкупността от минали, настоящи и бъдещи наслади. Те посочват и пътя, по който е възможно постигането на такова щастие: постоянният стремеж към всяко частно удоволствие. Възловата дума "ἡδονή", с която киренайците означават своя крайна цел освен общото си значение "удоволствие, наслада", като всяка полисемантична гръцка дума, носи

и по-конкретни значения в рамките на този смислов кръг. Тя се употребява и в значенията на "радост", "чувствена наслада", "телесна наслада", а също така и ^вевфемистичното, ко всъщност значещо съвсем конкретни неща "сладострастие". Теорията на Аристип развива смисъла на понятието тъкмо в тази конкретизираща насока, бягайки от възможностите му на абстракция, на пределно общо означаващо. Епикур пък го развива в точно противоположната насока, откъдето произлизат много немаловажни разлики. Разбятването в тези противоположни посоки, макар и в рамките на един и същ термин е възможно поради полисемантичността /в гръцкия грамат. език - синонимията/ на самата дума, която тълкувана еднозначно, създава впечатлението за голяма близост между двете етически системи. За Епикур удоволствието е навсякъде, където не присъства болката. Не съществуват междинни състояния. Човек изпитва или болка, или наслада. Киренайците пък са на мнение, че може да се говори за промеждутъчни състояния, за които е характерна отсъствието и на удоволствие, и на страдание. Ако разчитаме на апофтегмите на Диоген Лаерций, а нему не трябва да се предоверяваме, в Аристиповото учение се отдава съществено значение на телесното удоволствие, като се пренебрегва душевното. Това е само едно /макар и отчасти съмнително/ потвърждение на тезата, че Аристип и Епикур влагат различен смисъл в термина "ἡδονή". За киренайците то е в известен смисъл реализация на карнално либидо, идваща естествено по силата на някакъв плътски зов, който трябва да бъде удовлетворен. Поради това и стремението към него е характеризиран положително. Той не се презира, а се уважава. Епикур пък а като че ли бяга от точно дефиниране на удоволствието, вероятно усещайки, че такова не би било издържано. Той по-скоро описва какви биха могли да бъдат ситуациите на наслада. В една от характеристиките на удоволствието философът споменава, че е невъзможно да се изпита истинско наслаждение без да се изучава природата. Тази позиция вече доста отдалечава възгледите му

от тези на киренайците. Определянето на интелектуалните занимания като едно от средствата за постигане на душевна наслада е нещо различно от Аристиповия възглед. Киренайците не попадат в категорията на способните да изпитат епикурейското удоволствие поради факта на техния скептичен поглед към физиката, към възможността да се познае природата. Самозатварянето в рамките на етиката, присъщо на Аристип и ранните киренайци създава ограничения, при наличието на които според епикурейците е невъзможна пълноценната наслада. Надскачайки представата на хедонистите за щастие като сбор от множество частни удоволствия, Епикур гради своя представа за него, според която то намира израз в онова състояние на безметежност, при което болката е изцяло отстранена. Това е състоянието на блаженство на мъдрия човек, наречено от него "εὐδαιμονία", което дава основанието учението му да се определя като евдемонизъм - "εὐδαιμονισμός".

В определянето на щастieto при киренайците сякаш се забелязва опростителска тенденция. Разделяйки щастieto от крайната цел, те фиксират чувственото телесно удоволствие като такава крайна цел и твърдят, че човек трябва да се стреми към щастieto не заради самото него, а заради частните удоволствия. /^(заключение) По-следното е съмнително, тъй като се позовава на Диоген Лаерций. /Именно затова Аристиповото учение се определя като "краен хедонизъм". Удоволствието тук става едновременно смисъл и ръководещ принцип на екзистенцията. То се превръща и в регулатор на поведението. Цялата теория на ранните киренайци се центрира около понятието "ἡδονή", което и отнема почти всичките възможности за особена вътрешна вариативност и за развитие. Тенденцията тук е умозаклученията да придобият характер на постулати, да се "втвърдят", да се догматизират като някакъв особено екстрагантен тип житейски напътствия. Култът към удоволствието би могъл да се превърне в житейска позиция, но това му отнема пер-

спективата за развитие като философска система. В това отношение епикурейството се оказва по-витално. Тук доста по-осезателно се застъпва идеята за интелектуалното удоволствие. Като реакция на упреците за близост с крайните хедонисти в писмото си до Меноней Епикур пише: "И тъй, когато казваме, че насладата /удоволствието/ е крайната цел, то ние нямаме предвид насладите на разврата и на грубата сетивност, както мислят някои невежи и противници на нашите възгледи или пък някои, които разбират неправилно нашето учение, а имаме предвид освобождаването на тялото от страдания и на душата от тревоги. Началото на всичко това и най-голямо благо е благоразумието".

Хедонизмът като елинско явление

/Текст без претенции за научност/

"Никога не може да има истинско удоволствие там, където удоволствието се превръща в занаят."

И. Кант

Тук ще се опитам да разгледам взаимовръзката между хедонизма и контекста, в който това учение се появява. И тъй като ще ми се наложи да си позволя някои историко-културологични позовавания, което веднага ще направи изводите съмнителни /поради подвъпросността на самите предпоставки/, то предварително уговарям, че изложеното нататък има само хипотетичен характер.

Философията на Аристип е скандална. Тя има за свой патос не толкова артикулирането на някаква истина за битието, не и прогласяването на съществени открития относно съществуващото, а тъкмо собственото си съществуване като скандал. Затова и като собствено философска доктрина, хедонизмът никога не е имал кой

знае какви успехи. Това се обуславя от характера му на практическа философия, а не толкова на система със стремеж към всеобщото. Хедонизмът дори не е толкова философия, колкото житейски стил с концептуални претенции. Като теория той се развива не по пътя на търсенето на истината, а по пътя на обосноваването на една предпоставена истина. Хедонизмът е преднамерена теория, той е догматично учение. Като поведение той е естествен, като философска позиция — насилена и стъкмен. Удоволствието би могло да бъде принцип на едно поведение, но не и принцип на теорията, обясняваща това поведение. Странната природа на удоволствието изисква преди всичко спонтанност, а не концептуалност. Отнесено към удоволствието, всяко доктринерство се превръща в насилие, в рамките на което самото "ἡδονή" губи характеристиките си на такова. Предписанието, превръщащо удоволствието в "занаят" крие в себе си опасността от неудоволствие при практикуването на този "занаят". Насладата е силно амортизируем феномен. Тя пребивава по-скоро в кръга на благодатта, нежели в сферата на волевото постигане. Любовта към удоволствието по принцип, изродена във волевата гонитба на наслади, подчинена от своя страна на доктрината хедонизъм, редуцира "ἡδονή" до "τέχνη" /занаята, професията/, който повече се упражнява, отколкото се преживява. По всички /макар и несигурни/ данни личи, че Аристип, усещайки това несъответствие, вместо да извява особени претенции за стойността на учението си като философско постижение, се впуска да го "изиграва" в ситуации. Подобно на Дали в модерната епоха, Аристип се опитва освен да прави скандали, сам да бъде скандал. Тук философът определено скрива картата "δωρεῖα" и залага на картата "πράξις". Поведението му, имайки за основа скандала, се развива по линията на един специфичен антиконформизъм, който по своя патос се родее с този на киника Диоген и отчасти с онзи на скептика Пирон. По формата си обаче, е твърде различен.

Аристип отрицава чрез ирония. Той срива конформизма, изигравайки крайната му форма; представяйки се като патологичен конформист, у когото няма и помен от собствено достойнство. Аристип се оказва по-саркастичен дори от Диоген от Синопа, който счел за уместно да нарече първия "царско куче". Навлякъл си презрението на философите от кръга, чийто рожба сам бил, сократическият. Всички в хор го ругаели, че се държи не като приятел на мъдростта, а като алчен до болест човек. Но всъщност това е само поза, нарочна игра, както и цялото поведение на Аристип. Играта обаче е сериозна, игра с удоволствие, игра с наслада. Впрочем теоретика на хедонизма с делата си, подобно на скептиците, руши типове, утвърдени в мисловната практика. Със своята ирония той прави опит да десемантизира понятието "философ", показвайки, че философ е не само това, което Платон, а с него и Елада си мислят. Философ може да бъде и коренно противоположното, т.е. той. Типът "философ" в лицето на Аристип е нещо развенчано, разрушено. Платоновият философ не е философът въобще. Аристип е и антидогматик. Не е случайна близостта в гносеологическите възгледи на скептиците и хедонистите. Стилът му в крайна сметка ехидно се усмихва на всяка доктрина с претенции за истинност, дори на неговата собствена. Видно е обаче, че това не го е притеснявало особено.

Киренаецът става апофтегматична персона, герой на нещо като вицове. Подобно на Диоген /парадигматичен в това отношение/, той си служи с афоризми, с реплики на "интелектуалния удар" по противника, с остроумия. Умишлено непоследователното му поведение го прави опасен събеседник, с който трудно се излиза на глава; създава за него усещането, че е мъдър, макар и недостоеен /абсурдно от тогавашна гледна точка положение/. Аристип е неопределен, т.е. лош. Аристип е онзи, който превръща неудовлетворението си в удоволствие, а мировата си скръб в мирова похот. Аристип

е порочен до добродетелност. Той е постмодерниста на античната философия. /За последното твърдение нося пълната отговорност./

Хедонизмът като хтонизъм

/Литературно-кинематографично отклонение/

"Татко Дионисе, бъди свободен!"

Петроний

"Сатирикон"

"Сатирикон" на Петроний е великолепна книга. Набиващото се на очи в нея е това, че тя фиксира един тип нравственост, базирана на интуиции, на които човек дълго би могъл да се чуди. Шо за нравственост е това? Природен или културен феномен е тя? Този въпрос е снет в кинематографичното произведение на Федерико Фелини "Сатирикон". Там е постигнат един гениален синтез: природата е култура, а културата — природа. Удоволствието, насладата, блаженството — това са ръководните мотиви на героите, но ръководни не като идеология, не като промислена доктрина, а като спонтанност, като природа. Фелини довежда зрителя до странното състояние, в което последният изпитва чувството, че гледа природа, комуникираща културно, но без при това да става култура. Героите са движени от страстта си да доволстват, но тук всичко това се случва неизменно в прегръдките на Земята, на онази Праземя — "Γῆ", от която се ражда всичко. Персонажите също като че ли са родени или избълвани от тази земя. Белязани са от нея, едва ли не миришат на нея, дарени са с екстатичността ѝ и са невъзможни без майчинското ѝ присъствие. Действащите лица в този "Сатирикон" са отнесени към Земята в модуса на Едиповия комплекс. Обладавайки се един-друг, те обладават Нея. Това са люде хтонични, имащи удоволствието като непромислено изживяване. Поведението им е хедонистично, но само в тер-

мините на нашата класификация. Не и на тяхната. Всеки хедонизъм тук е хтонизъм, поради постоянния любовен устрем към началото на живота, възпътно в Гел. Страстта определя поведението. Тя е перманентно състояние. Тук дори секрецията си могла да се естетизира. Удоволствието е максимално експлоатирания дар. Насладата няма заместители; няма имитации. Тя е самата себе си. Нравствеността е нерейлексивна, бидейки още в кръта, в жизнения сок на Майката. Тя е повече "Ел", отколкото "роуф".

Хедонизмът като нарцисизъм

"Обичта към самия себе си е роман, който продължава цял живот."

Оскар Уайлд

Модерният хедонист в повечето случаи е или полуинтелигент, или ироник. Първият тип е лесен за описване. Той има в себе си нарцисизма като черта на характера, но черта, несъзнавана от самия субект. Суетата — даденост довежда първият тип до изнамирането на снобска поза, каквата често се оказва парадираният хедонизъм. Последният е свойствен на немалко хора. По-сложен е другият — силно рефлексивният тип, страдащ от непълнотата и недостатъчността на собственото си съществуване. Търсейки изход от тази си неудовлетвореност и несамодостатъчност, той се вижда принуден да превърне самата нея в обект на удоволствие. Автентичността на последното обаче, винаги остава съмнителна. Тъкмо тук се намества онзи тип ирония, сроден с цинизма и ниҳилизма. Хедонистът полага усилие да привиди неудовлетворението си като нещо чаровно, като удоволствие. Хедонизмът става спасителна сламка. Доколкото любов тук е възможна, тя се насочва навътре, към постигането на уникалното в себе си. Отдалечавайки се чрез болезнена рефлексия от самия себе си, човек започва да се възприема като ес-

тетически обект. Очаква се насладата да дойде от любовното отношение към другостта в себе си. Този тип човек мисли себе си като две. Азът му е болезнено разделен на наблюдаващ и наблюдаван, на удивителен и дивящ се, на красив и влюбен в тази красота. Хедонизмът тук е винаги оптимистично пожелание. Той е безперспективно усилие разпаднатостта вместо като недостатък, да се изживее като наслада. Влечението към удоволствието тук е компенсаторен механизъм. Голяма част от гениите на модерната епоха са по подобен начин нарцистични, но, както изглежда, съвсем не при всички хедонизмът е успял да компенсира дефицитите и да осигури едно желано спокойствие.

Бележки към текста

1. Писмо на Епикур до Менойкей; "Антична философия", съст. Р. Радев, "Наука и изкуство", София 1988 г.
2. Пак там
3. Диоген Лаерций, "Животът на философите", кн. 2, "Нар. Култура", София 1985 г.
4. Този и подобни изрази в изложението са използвани с пълното съзнание, че са ненаучни и възприети строго, могат да звучат като неелепоти. В замяна на това, те добре се вписват в общия стил на този текст.
5. В тази част на текста повечето позовавания са на Диоген Лаерций "Животът на философите", кн. 2, "Аристия", "Нар. Култура", София '85.
6. Петроний, Гай; "Сатирикон", изд. "Народна култура" 1983 год.
7. Оскар Уайлд, "Критикът като художник", Варна 1982 год.
8. Някои идеи от този пасаж се базират на книгата на Оскар Уайлд "Портретът на Дориан Грей", изд. "Народна култура", София 1981 год.

~~Ако се доверим на живота, който ни дава
не бива да се издига над него~~

- 1 -

Хедонизмът като елиничко явление.

/ Текст без претензии за научност /

Никога не може да
има истинско удовол-
ствие так, което удовол-
ствието се превръща в
зачаен. и. кат.

Тук ще се опитам да разгледам взаимоотноше-
ната между хедонизма и контекста, в който това явление
се появява. И тъй като ще ми се наложи да ~~привека~~
привека си няколко някои историко-културологични по-
зовавания, което веднага ще направя изводите съм-
нителни (поради подвързването на самите изд-
поставки), то предпочитателно уговарям, се ~~и~~ излож-
ното като такъв има само хипотетичен характер.

Философията на Аристотел е скандал. Тя
има ~~свои~~ за свой патос не толкова артикулирането
на каква истина за битието, не и прогласява-
нето на ~~каква~~ съществени открития относно
съществуващото, а именно съществуването си като
скандал. Затова и като собствено философска
доктрина, хедонизмът никога не е имал кой
знае какъв досега. Това се обуславя от
характера му на практическа философия, а
не ~~фалшива~~ на система със стремеж към всеобщостта.

~~Хедонизмът не е~~ ² - Хедонизмът не е
голяма философска философия, колкото стил с концен-
туални претензии. Като теория той се разви-
ва не по пътя на търсенето на истината, ~~но~~ а
~~по~~ по пътя на обосноваването на една пред-
поставена истина. Хедонизмът е преднамерена
теория, той е догматично учение. Като
поведение той ~~е~~ е ~~всъщност~~ естествен,
като философска позиция е насилък и стъкмен.

Удоволствието би могло да бъде принцип на едно
поведение, но не и принцип на теорията
обясняваща това поведение. ~~Вън факт се~~
~~отделят~~ от външната природа на удоволствие-
то, ~~изисква~~ преди всичко спонтанност,
а не концентрираност. Относно към удовол-
ствието, всяко доктринство се превръща в
насилък, в ранките на което самото ~~удовол-~~
ствие губи характеристиките си на такова. През-
писанието, превръщащо удоволствието в
„замяна“ крие в себе си възможността
за недоволствие от практикуването на
този „замяна“. Насладата е силно аномизи-

руен феномен. Тя предизвиква³ по скоро в урта
на благодатта, вежли в сферата на волевоото
постигане. Любопыт към удоволствието по принцип,
изродена във волевата гонимост на наслади,
поддържана от своя стража на доктрината хе-
донизъм, редуцира ~~удоволствие~~ "пбон" до "техν",
където ^{повече} се упражнява, ~~ако~~ отколкото се изживява.
(за част, (чрезв.)

~~Въпреки~~ то всички (нака и неспирни) дават
мисли, че Аристип е прецел това вътрешно
противоречие и вместо да издига особени претен-
зии ~~на~~ ³³ стойността на удоволствието си
като философско постижение, той се впуска
да го "изиграва" в ситуации. Любопыт в
Салвадор Дали, ^(в модерната епоха) Аристип (се опитва сам да
бде скандал, ^{освет} ~~ако~~ да прави скандали),

Тук философът определено скрива картата
δεωρία и залага на картата πρῆξις.

Поведението му, ~~свободен~~ илюзии за основен
скандал, се развива по линията на един
специфичен антиконформизъм, който ~~се~~

свои катос се родее с този на
кичка Бюген и отгати ~~останалите~~
с ози на скептика Тирок. То евата форма
бате, ~~тој~~ с тврде различен. ~~Аристотел~~ Аристотел
отрицава през против. Тој ерива, конформизма,
управдайки крайната му форма; представејќи
се како патолошки конформист, у којето
~~нема~~ нема и помен од сопствено достоин-
ство. Аристотел се окузва по - саркастичен
дори од Бюген од Сикона, којто стел за
уместно да го ^{наредил} карече "царско куче".
Невљакви си презрешието ~~на~~ на филозофи-
те от ~~античката философия~~ школата,
што рожба сам бил, сократическата.
Всушност в хор го ругасли, те се држи не
като ~~пријател~~ пријател на младоста, а како
аглен до болест човек*. Но това е само
поза, нарочна игра, както и цвело поведе-
ние на Аристотел. Мирата бате е сериозна,
мира с удовольствие, игра с наслада. Всушност
теоретикът на хедонизма с делата си, позадно

на скептиците, руми типове, утвърдени в
 мисловната практика. Сос Свиста против
 той десемантизира понятието „философ“,
 показвайки, че философ е не това, което
 Платон, а с него и Елаза, си мислят. Фило-
 соф може да бъде и коренно противоположно-
 то, т.е. той. Типът философ в мисълта на
 Аристотел е ^{нещо} развешащо, разрушено. Платоновият
 философ не е философът вобще. Аристотел
 се оказва и антидогматик. ~~Не~~ не е
 случайна близостта в гносеологическите
 възгледи на скептиците и хедонистите.
~~Всичко~~ билият ^{му} в крайна сметка ~~е~~ екидно
 се услихва на всяка доктрина с претензии
 за истинност, дори на неговата собстве-
 на. Видно е обаче, че това не го е
 критичесвало особено. Дори напротив, развало
 го е.

Киренаецът става апортегматична персоне,
 герой на въпросе. Подобно на Зиген (парадиг-
 матичен в това отношение), той ~~си~~ ^{си} ~~с~~ ^{слухи}

с афоризми, с реплики на „интелектуалния удар“ по противника, с остроумия. Чинилено неправомисelnото му поведение го прави опасен собеседник, с който трудно се улиза на глава, създава за него усещането, че е ~~мъж~~ мъж, ~~когато~~ въпреки че е незряем (абсурдно от гледна точка, положение). Аристип е неопределен, т.е. лон. Аристип е онзи, който превръща неудовлетворението си в удоволствие, а мировата си скръб в мирового похот. Аристип е погреш до добродетелност. Той е пост-модерниста на античната философия. (за последното твърдение нося пълната отговорност.)

Хедонизмът като хтонизъм
(литературно-кинематографично отклонение)

Тотко ~~е~~ Дионисе, /
дези сводзет, /
„Cena Trimalchionis“

„Сатирикон“ на Петроний е великолепна книга. Набиващото се на очи в нея е това, че тя фиксира един тип

правосъзнатост, базирана на интуиции, ~~която~~
за която човек дълго би могъл да се

суди. За да са културен или природен феномен.

~~Ако обаче не е така, тогава природата е~~
~~само природен феномен~~

източник за правосъзнатост е това? Природен или
културен феномен е тя? ~~Този~~ Този въпрос е

когато някои класици изготвят изкуствен
във философията, казват, че елините и римля-
ните са носители на естествен морал

скет книжката произв. на Феликс
"Сатирикон." Все пак постигат един гениален
синтез: ~~природата~~ природата е култура, а културата -
природа. Удоволствието, насладата, бла-
женството - това са ръководните мотиви
на героите, но ръководни не като идеология,
не като промислена доктрина, а като спонтанност,
като природа. Феликс дръзко
зрител до странното състояние, в което
последният изпитва гувството, че гледа
природа, която комуникира културно, но без при

това да става култура. Жреците са дълбоки от своята страст да доловят и всичко това се случва ~~и~~ неизменно в преродката на Земята, на онази Тразема - Гиз, която поражда всичко. Хората тук са рождени, изобилват от тази земя. Те са деловити от нея, едва ли не миршат на нея. Дарени са с екстатичните ѝ дарове и са невъзможни без найдемското ѝ присъствие. Религиозните герои от "Сатурникон" са отнесени към Земята в модуса на Египетския комплекс. Обладвайки се с нея, те обладват Нея. Това са мистични хтонични. Жреците живеят в природата на удоволствието. Техният хедонизъм е хтоничен, ~~те са в~~ те са в постоянен модусен устрем към собственото си ~~когато~~ нагало, въплътено в Тея. Разумът тук отсъства. ^{Затова секретната би могла да предизвика} (Удоволствието, ~~Ато~~ дар. ~~Това~~ Насладата ~~е~~ ~~коя~~ ~~застъпители~~, Тя е самото седе си.

ки изход от тази си неудовлетвореност,
се вижда принуден да провери нех сатата
в удоволствие. ~~Последното обаче винаги~~
~~остава~~ ~~Автоматичността~~ на последното обаче
винаги ~~се~~ остава съмнителна. Токмо тук
издава противията (към себе си и останалите), която
~~е~~ е сродна с унизма и нигилизма. Хе-
донистът ~~се~~ се старее да привлече неудовлетво-
реността си като ~~нещо~~ ~~гаровно~~, като удо-
волствие. Хедонизмът е спасителна лампа.
Формалното лъдво тук е възможна, тя се на-
сочва навътре, към постигането на уникал-
ното в себе си. Отдалечавайки се чрез болез-
нена рефлексия от самия себе си, човек
замочва за се възприема ~~като~~ ^{като сатети-}
чески обект. Насладата ~~от~~ ^{от възприема-}
нето на другостта в себе си. ~~Съзнанието~~ ^{този тип} се
мисли като зве, азът му е ^{възвешено} ~~разделен~~ на
наблюдаващ и наблюдаван, на удивителен и
дивещ се, на красив и влюбен в тази красота.
Хедонизмът тук е усилие разпадатостта ~~от~~
~~възможност~~ ~~да се~~ ~~развличава~~ ~~вместо~~ като

недостатък, да се изживее като наслада.
Тя е компенсаторен механизъм. Голяма част
от хората на модерната епоха са по
подебен начин паразитични, но все пак не
при всички хедонизмът е достатъчен да компенси-
ра дефицитите и да им даде спокойствие.

